

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM
GAZDASÁGPOLITIKAI FŐOSZTÁLY
KÖZGAZDASÁGI OSZTÁLY

ÁTTEKINTÉS
az aktuális magyar tőkeviteli folyamatokról

2011. március 31.

Összefoglalás

- A magyar közvetlen tőkebefektetések külföldi állománya meghaladja a 17,5 milliárd eurót, és egy főre vetítve az egyik legmagasabb a kelet-közép-európai térségben.
- A magyar közvetlen tőkebefektetések külföldi állományának döntő része a szolgáltató ágazatokban és a kőolaj-feldolgozás ágazatban található.
- A magyar közvetlen tőkebefektetések állományának 45%-a Kelet-Közép-Európában található.
- 2010-ben 628 millió euró értékű magyar közvetlen tőkebefektetés valósult meg külföldön, ami 1,3 milliárd euróval kevesebb, mint az egy évvel korábbi tőke kivitel.
- 2011-ben várakozásaink szerint a magyar közvetlen tőkebefektetés külföldön – egyedi, nagy értékű tranzakciók nélkül – ismét 1 milliárd euró alatt, illetve akörül maradhat. Középtávon évi átlag 2 milliárd euró körüli tőke kivittel várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók.

Részletes áttekintés

Az 1990-es években a közvetlen tőkebefektetések beáramlása mellett a tőkeexport egyáltalán nem volt számottevő, az elmúlt években azonban már magyar vállalatok is több milliárd euró értékben hajtottak végre külföldön közvetlen tőkebefektetéseket. Jóllehet Magyarország belátható időtávon belül nettó tőkeimportőr marad, a tőke kivitel jelentősége várhatóan tovább növekszik.

A magyar vállalatok közvetlen tőkebefektetései külföldi állománya 2010 végén meghaladta a 17,5 milliárd eurót; ebből 15,8 milliárd eurót tett ki a részvény, egyéb részesedés és újra befektetett jövedelem formájú működőtőke-befektetések állománya, 1,7 milliárdot pedig az egyéb tőkéé. Az 1 760 eurós egy főre eső magyar állomány Szlovénia (2 777 euró) után a második legmagasabb a kelet-közép-európai térségben; az utóbbi években tapasztalható élénkülés ellenére Csehország (1 103 euró), Lengyelország (722 euró), Szlovákia (2010. szeptember végén 398 euró) és Románia (52 euró) lemaradása még mindig jelentős.

A magyar vállalkozások külföldi közvetlen tőkebefektetései (európai) állományának legnagyobb része (1,8 milliárd euró, 11,7%) Szlovákiában található. (Megjegyezzük, hogy az állomány származási ország és ágazatok szerint bontott adatai 2009 végére vonatkoznak.) Meghatározó célpont még Horvátország (1 700 millió euró, 10,9%), Svájc (1 650 millió euró, 10,6%), Bulgária (854 millió euró, 5,5%), Luxemburg (791 millió euró, 5,1%), Ciprus (692 millió euró, 4,4%), USA (598 millió euró, 3,8%), Románia (541 millió euró, 3,5%), Macedónia (387 millió euró, 2,5%) és Oroszország (329 millió euró, 2,1%). Összességében a magyar közvetlen tőkebefektetések állományának 45%-a Kelet-Közép-Európában található.

A magyar vállalatok külföldi befektetései állományának több mint fele a szolgáltató ágazatokban található (2009 végi adatok szerint 8,1 milliárd euró, 52,1%); az egyéb gazdasági szolgáltatásban (3,4 milliárd euró, 21,6%), a bankszektorban (2,2 milliárd euró, 13,9%), az egyéb pénzügyi tevékenység (719 millió euró, 4,6%) és a kereskedelem, javítás (1,5 milliárd euró, 9,5%) ágazatban volt található a legtöbb magyar közvetlen tőke. A feldolgozóiparban a befektetések 33,1%-a volt található (5,2 milliárd euró, 2009 végén); ezen belül is a villamosgépgyártás (2,3 milliárd euró, 14,6%), a kőolaj-feldolgozás (1,4 milliárd euró, 9,3%) és a vegy- és gyógyszeripar (937 millió euró, 6%) volt a meghatározó. A szlovákiai, illetve a kőolaj-feldolgozási állomány 2008 végéhez képest történt visszaesését a (Mol-tulajdonú) Slovnaft-részvények tőzsdei árfolyamának csökkenése okozta. Megemlítendő még a bányászat 12,1%-os részaránya (1 885 millió euró), amely vélhetően a Mol-hoz köthető. (Az állomány ágazati bontása a külföldön lévő leányvállalat ágazati besorolása szerint történik a statisztikában, míg az áramlási adatoké a magyar anya ágazati besorolása szerint.) 2008 végéhez képest a

Főbb mutatók	Márc. 31.	Időszak
Közvetlen tőkebefektetés állománya külföldön ^{1,2}	17 574	2010
Közvetlen tőkebefektetés külföldön ²	628	2010
Közvetlen tőkebefektetés külföldön ²	1 938	2009

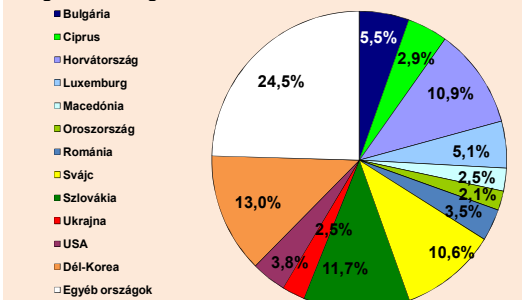
1 Időszak végén
2 Millió euró

A külföldön befektetett magyar közvetlen tőke állománya

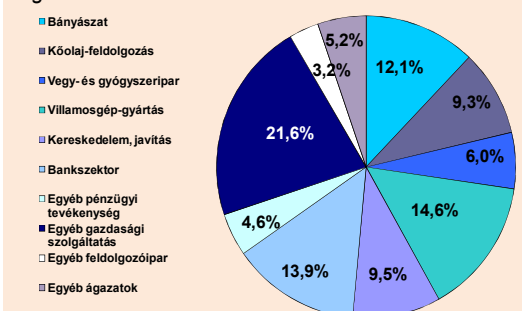

A külföldön befektetett magyar tőke állományának megoszlása (2009 végén)

Fogadó országok szerint

Ágazatok szerint

feldolgozóipari állomány értéke és aránya csökkent, míg a szolgáltató ágazatokbeli állomány értéke némileg nőtt, az aránya pedig minimálisan csökkent, mivel a bányászati állomány értéke és aránya jelentősen nőtt.

Az 2000-2009-es adatok szerint az éves magyar közvetlen tőkebefektetés külföldön átlagos értéke 1 526 millió eurót tett ki. 2010-ben a nettó tőke kivitel mindössze 628 millió eurót ért el, ami az előző évinél 1,3 milliárddal kevesebb. Ez a 2002 óta legalacsonyabb érték az egyéb tőke mozgások alakulására vezethető vissza. A nem adósságeneráló tőke kivitelben belül a részvényformájú tőke export egyenlege 1 184 millió euró (az előző évinél 185 millióval magasabb), míg az újra befektetett jövedelemé 271 millió euró (az előző évinél 59 millióval alacsonyabb, 2005 óta a legkisebb) volt. (Az újra befektetett jövedelem a (korrigált) adózott eredmény és a megszavazott osztalék különbsége.) Az adósságeneráló egyéb tőke mozgások egyenlege -827 millió euró volt, ami a 2009. évinél 1,4 milliárddal kedvezőtlenebb egyenleg, és az eddigi legrosszabb érték. Ez a negatív egyenleg alapvetően a negyedik negyedévi, a külföldi leányvállalatok által a magyar anyák részére fizetett (965 millió eurós) osztalék elölegre vezethető vissza.

Az újra befektetett jövedelmek 2004 óta játszanak jelentős szerepet a tőke kivitelben, ami természetes velejárója a külföldön befektetett magyar közvetlen tőke befektetések állománya folyamatos emelkedésének; a 2010. évi (becsült) részvényjövedelmek aránya a nem adósságeneráló befektetések állományához viszonyítva 5,9% volt, ami mind a 2009. évi aránytól (7,8%), mind az előző öt év álagától (8,1%) elmarad. 2000-2003 között az újra befektetett jövedelmek mindössze 4,2%-át adták a teljes tőke kivitelnek, 2004-2007 között már a 21,6%-át. 2008-ban ugyanakkor a magyar anyavállalatok által kapott osztalék értéke meghaladta a leánycégeik adózott eredményét, így az újra befektetett jövedelem egyenlege negatív lett. 2009-ben a teljes tőke kivitel 17%-a, 2010-ben pedig 43%-a volt az újra befektetett jövedelem. A magyar befektetők a külföldön (az előző évben) megtermelt nyereség 65,1%-át utalták haza osztalékként (665 millió euró) 2010-ben, míg 2005-2009 között átlag 78,7% volt ez az arány.

A legnagyobb értékű részvény és egyéb részesedés formájú (nettó) magyar közvetlen tőke befektetés 2010-ben a közép-amerikai országokba (815 millió euró) áramlott. Megemlítendő még, hogy 169 millió euró áramlott Szingapúrba, 117 millió euró az USA-ba, 113 millió euró Romániába és 103 millió euró Izraelbe. Luxemburgból ugyanakkor nettó 750 millió eurót vontak ki a magyarországi bejegyzésű vállalkozások.

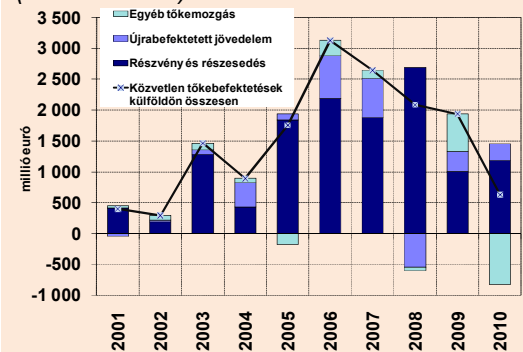
Az ágazatokat tekintve a legtöbb magyar részvénytőke 2010-ben a vagyonkezelés ágazatba áramlott (784 millió euró, túlnyomórészt vélhetően a közép-amerikai országokba). Említendő még az egyéb pénzügyi tevékenység (457 millió euró), a vegy- és gyógyszeripar (259 millió euró), a bankszektor (114 millió euró) és a kőolaj-feldolgozás (19 millió euró). A gép- és berendezésgyártásból ugyanakkor nettó 483 millió euró kivonására került sor. A feldolgozóiparból így összesen nettó 220 millió euró kivonására került sor, míg a szolgáltató ágazatokba összesen nettó 1 398 millió euró áramlott.

2010-ben a visegrádi országok és Románia tőke kivitele összességében 11%-kal csökkent az előző évhez képest. Lengyelország (3 557 millió euró, -4%), Magyarország (628 millió euró, -68%) és Szlovákia (247 millió euró, -20%) esetében visszaesés következett be. Csehországban (1 284 millió euró, +87%) és Romániában (146 millió euró, az előző évi nettó tőke kivonás után) bővülés volt tapasztalható. Hazánk részaránya (10,7%) a V4-ek és Románia teljes tőke kiviteléből a 2009. évinek alig több mint harmadát érte el.

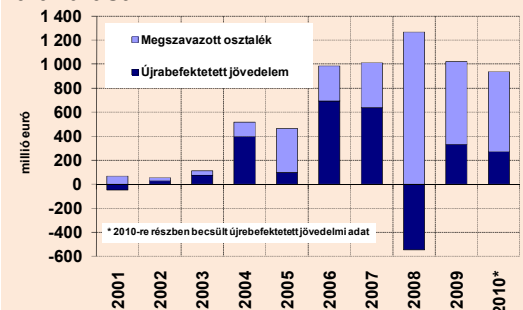
2011-ben várakozásaink szerint a magyar közvetlen tőke befektetés külföldön – egyedi, nagy értékű tranzakciók nélkül – ismét 1 milliárd euró alatt, illetve akörül maradhat. Középtávon évi átlag 2 milliárd euró körüli tőke kivitelét várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók.

Henger Péter
Nemzetgazdasági Minisztérium
Gazdaságpolitikai Főosztály

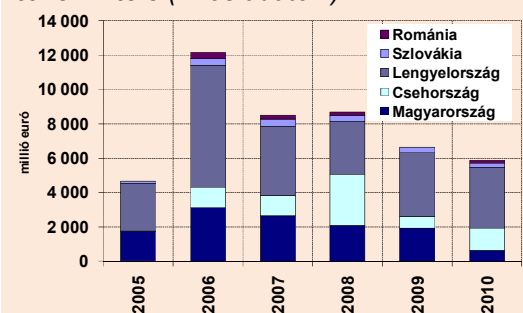
A magyar tőke kivitel alakulása (Éves adatok!)

A magyar részvény és egyéb részesedés formájú közvetlen tőke befektetések jövedelmeinek alakulása

A visegrádi országok és Románia tőke kivitele (Éves adatok!)

Adatok forrása: MNB, nemzeti jegybankok

1055 Budapest, Honvéd utca 13-15.
Tel.: (1) 374-2734
Fax: (1) 374-2812
E-mail: elemzesi@nfgm.gov.hu